

Аві Ж.

У єдиному пориві з усім своїм єством (переклад із французької Н. М. Набокової)

Як і будь-який музикант, піаніст у глибинах свого виконання має на фізично-му рівні закохатися в музику, уміти доносити її до слухача всім своїм єством, часом уникаючи впливу теорій і принципів, які стримують талант і самовіддачу.

Музика потребує більше любові, ніж шанування. Саме таким чином вона спілкується з сучасною людиною про її долю, спілкується мовою, такою ніжною, такою братньою і такою глибокою, що кожен відчуває збентеження, яке вона спричиняє. У такому душевному стані уявимо руки Ф. Шопена, які, ніби полум'яні, вихором пурхають над клавішами фортепіано, награючи струменисті арпеджіо. Хіба ж не в такому пасажі ми серцем відчуємо красу народження блідого світанку, роси на луках і всю свіжість ранкової прохолоди?

4 травня 2016 року в рамках восьмої Пасхальної асамблей я мав надзвичайно щасливу нагоду відвідати в Національній музичній Академії України імені П. І. Чайковського концерт двох українських піаністів, у якому прозвучали твори Ф. Шопена у виконанні **Антонія Барашевського** і твори С. Рахманінова у виконанні **Романа Лопатинського**.

Спільна риса цих двох піаністів полягає в їхньому музичному мовленні, властивому для них обох; завдяки йому вони вміють надати верховенство природному фразуванню, яке народжує вищукані миттєвості аудитивної насолоди.

Еволюція дослідження виконавського мистецтва, яке живилося життєздатністю таланту виконавця, свідчить про те, що немає надзвичайної необхідності дотримуватися встановлених і поширеніх модних естетичних норм для екстерналізації. Справжнє і щире виконання не вимагає якоїсь певної систематизації, воно апелює насамперед до найпотаємніших глибин музиканта.

Насолоджуючись витонченою грою цих двох піаністів, я помітив, що якість навчання, яке забезпечує Академія, близкуче відповідає вимогам піаністичної педагогіки і тим самим, безперечно, є істотним внеском у світову культуру.

Поступово наближаючись до сучасності або перебуваючи в ній, іноді не вистачає необхідної перспективи, щоб гідно оцінити не цінність педагогіки, а те місце, яке вона згодом посяде у своїй епосі. І якщо неможливо передбачити майбутнє, то принаймні можливо передбачити вердикт нащадків, який буде винесений уже найближчим часом про значні перспективи її ствердження і поширення, а також прогнозувати зростаючу зацікавленість величезними зусиллями, докладеними як викладачами, так і студентами.

На завершення мені залишається висловити остаточне спостереження: на тривалому шляху до здатності досконало опанувати інструмент суто музична інтерпретація завжди поєднується з наполегливою роботою виконавця над технікою гри, яка не така вже й абстрактна, як часом віддається слухачеві. Звернемо особливу увагу на те, що глибокий сенс справжнього натхнення в інтерпретації полягає в тому, щоб вирвати людину з її повсякденного життя і перенести поза межі свого єства. Це для виконавця трансцендентність самого себе, подібно до боротьби Якова з Ангелом...

Саме такою виконавською довершеністю я насолоджувався на концерті і висловлюю глибоку вдячність студентам і викладачам Національної музичної Академії імені П. І. Чайковського. Хочу побажати усім завзяття в майбутньому.